

Szenes Zoltán

Védelmi költségvetés 2012

A 2012. évi költségvetést a kormány tudatosan az ország megújítása, az állami működés egészének átszervezése és a gazdasági növekedés beindítása céljainak rendelte alá. Nem sorolható közéjük a honvédelem, hiszen a 234,8 milliárd forintos védelmi költségvetés 2000 óta a legkisebb. Az országvédelmi költségvetésben kevés pénz maradt a katonai védelemre.

Ennek akár örülhetnénk is, hiszen ez azt jelenti, hogy országunk katonai biztonságát nem fenyegetik kiemelt finanszírozást igénylő veszélyek és kockázatok. S legyünk tárgyilagosságok: nem vagyunk egyedül Európában a csökkenő katonai kiadásokkal.

A világ védelmi kiadásai trendforduló előtt állnak. A 2008-as pénzügyi és gazdasági válság óta a globális katonai kiadások növekedése lelassult. A tavalyi 1630 milliárd dolláros összkiadás már csak 1,3%-os emelkedést jelentett. A növekedés 2012-ben meg fog állni, hiszen a világ katonai kiadásainak majdnem felét adó USA is visszavágásra kényszerül, s 2008 óta szűkebb szövetségi környezetünkben is már 18 NATO-tagállam redukálta haderő-kiadásait. Azt is mondhatnánk, hogy európaiként viselkedünk.

A honvédség helyzete azonban súlyos. Az uniós csatlakozás óta a védelmi költségvetés a GDP 1,2%-a körül ingadozik, s ez a válság óta tovább zuhant, idén már egy százalék alá. Emiatt a védelmi felülvizsgálatok és stabilizációs programok sokkal inkább a haderő működőképességének fenntartására, mint a haditechnikai eszközrendszer megújítására tudtak összpontosítani. 2012-ben pedig a katonai költségvetés a tervezett bruttó nemzeti össztermék 0,81%-ra fog visszaesni, s a tervek szerint 2016-ig

a jelenlegi szinten marad, és csak ezt követően fog évről évre 1,3%-ra emelkedni.

A helyzet súlyosságát a védelmi költségvetés tervezetének belső aránytalanságai is mutatják. Az ideálisnak kikiáltott 40-30-30%-os belső szerkezetet csak a személyi állomány kiadásai tudják követni a tárca vezetése. Az illetményre és járulékokra 104 Mrd forintot, 44%-t fordít a honvédelmi vezetés, pedig ebbe béremelés nem fér bele. A hasonló nagyságrendet képviselő dologi kiadások (43,6%) meghaladják a 30%-os optimális arányt. Az 5,1 Mrd Ft-os felhalmozási kiadások a védelmi költségvetés mindösszesen 2%-t teszik ki. A költségvetés elégtelenségét bizonyára a kormány is tudja, hiszen lehetőséget adott a tárcának arra, hogy az idén értékesített haditechnikai eszközökből és ingatlanokból befolyt bevételeket technikai modernizációra fordítsa.

A tárca spórolással reagál a rossz védelmi költségvetés hírére. A már bejelentett létszámcsökkentési intézkedések és bátor szervezeti megoldások a tervezetben még mindig 15%-al (33 Mrd Ft-tal) szereplő HM igazgatási költségvetés nagyságát támadják. A fejlesztési pénz hiányát a tárca olcsó „second hand” eszközök rendszerbe állításával próbálja csökkenteni. Ezek az ad hoc megoldások azonban vélhetően nem eleget érnek hosszú távra, és a tárcának előbbutóbb szembe kell néznie egy újabb felülvizsgálat végrehajtásának követelményével, s egy új, 2020 utáni vízió és haderőterv kidolgozásának szükségességével.

A jövő év elején hatályba lép az új honvédelmi törvény. Sajnos a 2012. évi védelmi költségvetés nem támogatja a benne megfogalmazott célokat, feladatokat és ambíciókat. ■